

AN'ANAVIY MUSIQA – ZAMONAVIY MUSIQA LABARATORIYASIDA (OMNIBUS VA TALABA KOMPOZITORLAR)

Omonjonova Odinaxon Farruxjon qizi

O‘zbekiston Davlat Konservatoriyasi

E-mail: odinaomonjovoa@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbek professional zamonaviy musiqasiga o‘z hissasini qo‘shib kelayotgan “Omnibus” musiqiy ansambli faqoliyati haqida ma’lumot berilgan.Undan tashqari mazkur ansamblning O‘zbekiston Davlat Konservatoriyasida talabalar bilan ishlash jarayonlari va yutuqlari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Omnibus, Zamonaviy musiqa Labaratoriyasi,ijodkor jamoa

TRADITIONAL MUSIC - IN THE LABORATORY OF MODERN MUSIC (OMNIBUS AND STUDENT COMPOSERS)

Annotation: This article provides information about the activities of the "Omnibus" musical ensemble, which has been contributing to professional modern Uzbek music.In addition, the work processes and achievements of this ensemble with students at the State Conservatory of Uzbekistan were highlighted.

Key words: Omnibus, the laboratory of modern music,creator team

O‘zbek milliy musiqa madaniyati o‘ziga xos va betakrordir,zero o‘zbek xalqi bir necha asrlardan buyon rivojlangan musiqa madaniyatiga ega.Uning badiiy ijodi esa asrlar davomida yaratilib og‘izdan og‘izga va avloddan avlodga an’anaviy tarzda yetib kelgan jamoa ijod mahsulidir.O‘zbek an’anaviy musiqasi o‘zining yorqin koloriti,badiiy falsafasi,mazmundorligi va qalbga yaqin ohanglari bilan harakterlanadi.Hozirgi kunga kelib an’anaviy me’ros ijodkorlar uchun ma’lum bir ilhom manbai bo‘lib hizmat qilib kelmoqda.Ushbu me’rosni o‘rganish musiqa

bilimdonlari va talabalari uchun juda ham manfaatli bo'lib, ularda vatanga muhabbat, ohanglardagi, so'zdagi xalqning bor o'tmishi va falsafasi bilan tanishish imkoniyati mavjud bo'ladi.

An'anaviy musiqa merosini zamonaviy tarzda o'rganish uchun O'zbekiston Davlat Konservatoriyasida "Omnibus" (lotin tilidan tarjima qilinganda "Hamma narsa" degan ma'noni bildiradi) ansambli faoliyat ko'rsatib kelmoqda. Ushbu ansambl 2004-yilda Toshkentda iqtidorli musiqa sozandalari tomonidan tashkil etilgan. Yosh jamoaning asosiy maqsadlari jahon zamonaviy musiqasini O'zbekistonda targ'ib etish va zamonaviy o'zbek kompozitorlari ijodini xorijda ham taqdim etishdan iborat bo'lgan. Jamoa va jamoaga rahbarlik qilgan iste'dodli musiqachi, dirijyor va kompozitor Artyom Kim uchun asosiy narsa zamonviy musiqaning "ko'p yo'nalishli" rivojlanishi va targ'ibotini "Hammaga hizmat qilish deb hisobladi. Ansambl repertuaridan XX asr kompozitorlari va yangi asr yosh kompozitorlarining asarlari kitritilgan. Musiqachilar ijro etgan asarlarning aksariyati Markaziy Osiyoda ilgari hech qachon tashkil etilmagan, jahon premyeralari ham bo'lgan "Omnibus" ansambli o'zining shijoatli va mehnatsevarliklari bilan o'zbek zamonaviy musiqasi olamida munosib iz qoldirib kelmoqdalar. Bir qancha chet elda bo'lgan tanlov va festivallarda faol ishtiroklari bilan tomoshabinlar va musiqachilar e'tiborini qozondilar.

"Omnibus" ansambli **O'zbekiston Davlat Konservatoriyasida** faoliyat yuritishi yosh talaba kompozitorlari uchun juda ham manfaatli bo'ldi deyilsa mubolag'a bo'lmaydi. **"Zamonaviy musiqa laboratoriyasi"** fani sifatida "Omnibus" jamoasi va uning raxbari **Artyom Kim tomonidan o'tkaziladigan ma'ruzalar** har bir kompozitor talaba uchun bir yangilik bo'lib musiqa san'atining noyob tomonlarini o'rganishga turtki berib kelmoqda. Ansamblning bosh maqsadi yosh kompozitorlar va ijodkorlarga zamonaviy musiqani hamda nazariy va amaliy jihatlarini va an'anaviy musiqalarni o'rganib ulardan mahorat bilan foydalanishni, zamonaviy musiqa bastalashni o'rgatishdan iborat. Ma'ruzalar juda ham qiziqarli tarzda bo'ladi. Xattoki, chet ellik o'z kasbining mohir ustalari va dunyo tanigan sozandalar bilan online mahorat darslari bo'lib o'tadi. Kompozitorlar (xattoki

talabalar ham) ushbu ansambl uchun musiqa asarlari yozishi mumkin, albatta ansambl bilan hamkorlikda. Jamoadagi har bir sozanda o'z ishiga ma'suliyat bilan yondashadi va asar yozmoqchi bo'lgan kompozitorga o'z cholg'usi va uning imkoniyatlari, ijro qilinishi haqida to'liq ma'lumot beradi. Bu narsa kompozitorlik sohasida rivojlanish uchun juda katta yordam beradi. Undan tashqari, kompozitor laboratoriyada qaysi cholg'uga asar yozmoqchi bo'lsa o'sha cholg'uni chalib ko'rish imkoniyati mavjud.

O'zbekiston davlat Konservatoriyasi "Kompozitorlik va cholg'ulashtirish" kafedrasida ustozlari va talabalari bevosita "Omnibus" ansambli bilan o'zaro ijodiy hamkorlikni olib boradilar. Ansambl bir qator o'zbek kompozitorlarining zamonaviy asarlarini ijro etgan va bu narsa talabalar uchun ham ma'lum maktab hisoblanadi.

Laboratoriyada har hil horijiy zamonaviy musiqalar bilan bir qatorda o'zbek an'anaviy musiqasining zamonaviy nota grafikasi ham tushuntirilib boriladi. Milliy ohanglar asosida asar yozish esa ijodkordan chuqur bilim, milliylikni anglash va nazariy bilimlar kerak bo'ladi. Aynan ansambl orqali talabalar o'z savollariga javob olmoqdalar va o'zlari ham an'anaviy musiqalarimizdan maqomlar va folklorga murojaat qilib o'z asarlarini yozmoqdalar. Shu o'rinda aytib o'tish joizki, talaba kompozitorlarning bir necha asarlari. Xususan, Asad Turg'unovning 2021- yilda yozgan o'zbek milliy folklor kuyi "Boychechak" temasi asosida yozilgan kuyi, Noila Abdurahmonovanning "Dugoh maqomi asosida yozilgan "Qalb sadosi" nomli zamonaviy cholg'u kuyi, undan tashqari, J. Axrorovning "Dugoh "Husayniy". A. Turg'unovning "Body Maqom", G'. Muhammadovning "Oldinga" asarlarda va bir qancha talaba kompozitorlar musiqalarining ildizi bo'lgan an'anaviy musiqaning zamonaviy ko'rinishlarini yaqqol his etish mumkin

"Omnibus" ansambli O'zbekiston Davlat Konservatoriyasida samarali mehnat va ijod qilib kelmoqda. Undan tashqari bir necha konkurslar tashkil qilinib, muntazam ravishda talabalar faol ijro etib kelmoqdalar. Bundan keying yillarda ham An'anaviy musiqa me'rosimizni o'rganib va taxli qilib yana shunday asarlar yozilishiga ishonchimiz komil.